

בס"ד ו' באדר ב', תשפ"ב

שלום לכולם,

משולחנה של מזכ"לית – שרה עברון

איך מחזיקים שגרת עשייה בימים כאלה? הלב והמחשבות במלחמה ונוראותיה, אבל החיים כאן לא נעצרים. לשולחני נוספו משימות חדשות, לא מתוכננות, והן דוחקות את המשימות הרגילות למקומות מצומצמים יותר.

חנוכת בית התק"צ - פתחתי את השבוע ברגע מרגש של

חנוכת הבית החדש של התנועה הקיבוצית "אחותנו הגדולה". זכות גדולה נפלה בחלקי, (בשם התנועה כמובן!): קביעת המזוזה על פתח הבית. סיפורה של המזוזה היפהפייה מכיל את החיבור. חיבור בין אנשים (נשים) שממנו נולדה המזוזה הקונקרטי. כשהדס דניאלי ילון, המשנה למזכ"ל התנועה הקיבוצית, פנתה אלי, חשבנו יחד מה חשוב שיהיה על הסף, מה יבטא את ערכי התרבות היהודית ישראלית של הבית החדש ואיך זה יבוא לידי ביטוי במזוזה שתביא תנועת הקיבוץ הדתי כשי לאחותה הגדולה ביום חגה. **במזוזה יש קלף עם מלים, והיא נמצאת בתוך בית מזוזה** בליבה של המזוזה גיליון הקלף, עליו כתב סופר הסת"ם **דן אמיר**, מקיבוץ שדה אליהו, את שתי הפרשיות מספר דברים: שמע ישראל, והיה אם שמע. **שמע ישראל** – הקריאה היהודית האולטימטיבית, קשר הרוח של עם ישראל, סימן הזהות, רוח. **והיה אם שמע** – היא הפרשה המספרת על הקשר המיוחד בין החקלאות בארץ ישראל, לגשמי הברכה ההכרחיים, שרדתם תלויה באמונה בשמירת ערכי הליבה, בקשר עם השמים. שני הערכים הללו, הכתובים על הקלף, גם אם פרשנותם שונה בין התנועות, מהותם קרובה עד מאד. הקשר **עם עם** ישראל והמחויבות אליו, השליחות הגדולה (ראו חמ"ל אוקראינה המנוהל מבית זה בימים אלה) והחיבור העמוק לחקלאות בארץ ישראל, התיישבות המבוססת עליה. וגם כאן – מקום ייחודי לתנועה הקיבוצית. **המזוזה עטופה בבית מזוזה מקרמיקה** שעיצבה וייצרה יסכה הטב מקיבוץ מעלה גלבע. בית מזוזה הוא קטן, ולכן לכל מילה הנחקקת עליו חשיבות, והיה חיוני למצוא את המלים הנכונות. הדס בחרה בשורה מכוונת של יורם טהרלב ז"ל, מלים בהן תיאר את שליחות הבית הקיבוצי ביגור בו צמח, ועליו כתב כל ימיו: **...לא סוגרים את הבריח | לא עוצמים את העיניים | בימים כאלה מקשיבים | מי שרעב ימצא אצלנו פת של לחם... יסכה** נגשה למלאכת הקרמיקה, ועטרה את המזוזה בשורה המכוונת על פת הלחם לרעב, צל ומי באר לעיפי. בבקר בו יצאה המזוזה מתנור הקרמיקה, קיבלנו את הבשורה העצובה על פטירתו של יורם טהרלב, ואם היה לנו ספק (לא היה) שבחרנו במלים הנכונות, הוא נגזר. החזון, שנרקם במילותיו של המשורר, מכוון ומכוון את העשייה המרגשת והחשובה אותה מובילים חברינו בתק"צ בימים אלה ואנו גאים להיות שותפים וחברים.

עת צרה היא ליעקב - צוות החמ"ל של הקיבוץ הדתי יחד עם הפעילים בקיבוצים ממשיכים להשקיע מחשבה ולהתפנות לעשייה מתוך רצון להיות חלק מהמאמץ לסייע לפליטי אוקראינה בכל אפיק אפשרי. כרגע אנו מתקדמים במספר ערוצים:

סיוע הומניטרי בטווח הקצר

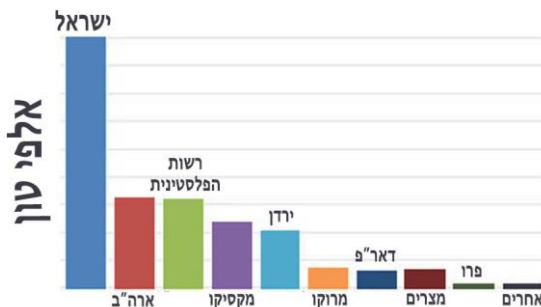
- **איסוף תרומות** לטובת צרכים דחופים בתוך אוקראינה (בשיתוף ישיר עם נציגי הגופים הפעילים שם) ו**איסוף ציוד הומניטרי** (דרך הסוכנות והשלטון המקומי) | **אחראי: עדי שגיא**. עדכונים נשלחים בקבוצת וואצאפ ייעודית – **'עת צרה היא'** שכרגע נמצאים בה 31 פעילים מקיבוצי התנועה.
- גיוס משלחת מטעם הקיבוץ הדתי לסיוע לגבול אוקראינה. מכתב יצא לקיבוצים וכרגע אנו ממתינים לאישור מהגורמים הרשמיים | אחראי: ניצן אבירן
- **אירוח כפרי – קהילה מחבקת**. היערכות לקליטת עולים בחדרי נופש קיבוציים ובשיתוף הקהילה | אחראיות: מרים זרביב וריבה פריד
- **מיפוי אפשרויות לדיור קצר-טווח** בתוך הקיבוצים (כך שברגע שיגיעו הפניות, נדע להפנות לפעילים בקיבוצים | אחראי: עדי שגיא

סיוע בטווח הארוך

אנו פועלים במרץ על מנת להיות מוכנים לאפשרות של קליטת העולים **במסגרת בית ראשון במולדת**. על התחום הזה, שאין יודע כרגע האם ומתי אכן יקרה, אחראי רפאל צרפתי משדה אליהו. הבוקר, בהתראה של 5 שעות, התבקשנו למפות את האפשרויות והנכונות להקמת בית ראשון בקיבוצי התנועה. 6 קיבוצים (!) כבר הרימו את הכפפה וזה בהחלט מרשים ומרגש. על התגייסות הקיבוצים לסיוע עוד נספר בהמשך ובהזדמנות זו נזמין את כל מי שרוצה לקחת חלק בארגון הסיוע להצטרף [לזום](#) המשותף לקיבוץ הדתי ולתנועה ביום חמישי הקרוב. סיסמא: 552401

משלוח מנות איש לרעהו בעת הזו – נראה שהשנה יש לנו יעד משמעותי – פליטי אוקראינה שזה עתה הגיעו לארץ ונראה שהם יעד מאוד ראוי ונכון. אנו קוראים לקיבוצים להפנות השנה את האנרגיות לטובת המשפחות, ובעיקר ילדי הפליטים ולקיים את המצווה של מתנות לאביונים ומשלוח מנות גם יחד. פרטים לגבי האפשרויות השונות להעברת משלוחי מנות לפליטים יפורסמו בקיבוצים. שאלות והצעות ניתן להפנות לעדי שגיא: 052-3784287 ; ריבה פריד: 052-3749310

משבר הענף התמרים | ניצן אבירן

שבעה ממשקי התנועה, מקיבוצי עמק המעינות ומשדמות מחולה בצפון בקעת הירדן, עוסקים בגידול תמרים ויחד הם מעבדים כ- 6,000 דונם. הזן המרכזי והמשמעותי ביותר הוא המג'הול, הגידול היחידי שבו ישראל היא הדומיננטית ביותר בעולם. מקורו של כמחצית היבול העולמי, כ- 45 אלף טון, מגיע מהקיבוצים והמושבים לאורך השדרה המזרחית של ישראל, מעמק הירדן ועד חבל אילות. בפער עצום אחרי

ישראל נמצאים ארה"ב והרשות הפלסטינאית. ענף התמרים חווה בשנתיים האחרונות משבר בעקבות מגפת הקורונה, התחרות הגוברת בשווקים הקיימים ואי פיתוחם של שווקים חדשים. נטיעות בהיקף עצום במצרים, מרוקו ועוד מאיימות להקטין את הדומיננטיות של המג'הול הישראלי ולהעמידו כבר בתוך שנים ספורות על 30% בלבד מהשוק העולמי. בנוסף מדינות יעד משמעותיות הגדילו בשנה האחרונה את המכס על המג'הול הישראלי. טורקיה העלתה את המכס מ- 15% ל- 25% כאשר במקביל ביטלה לחלוטין את המכס על התוצרת מהרשות הפלסטינאית. הודו העלתה את המס על התמרים ל-40%. כל אלו מעמידים את הענף המשמעותי הזה באתגר גדול.

אגף הכלכלה של הקיבוץ הדתי הצטרף למאבק של מגדלי התמרים בראשות שולחן מגדלי התמר במועצת הצמחים. גייסנו את **ח"כ ניר אורבך** ולאחר סיור בבקעת הירדן ופגישה עם מגדלים מאזורי הגידול השונים, הובא הנושא לדיון מיוחד ביוזמתו של ניר, **בוועדת הכספים**. הבקשה של ראשי הענף, אותה הנחנו על שולחן הוועדה,

היא תקציב דו-שנתי לפיתוח שווקים חדשים על-פי תכנית מפורטת שמבוססת בין השאר על עבודת עומק שהוכנה ע"י משרד החקלאות. במקביל פעלנו מול **הנשיא יצחק הרצוג** הנמצא ברגעים אלו ממש בביקור היסטורי אצל **הנשיא הטורקי ארדואן**, וביקשנו שיפעל להסרת המכס כאקט של רצון טוב. מכתב בעניין חתום ע"י כל ראשי הרשויות בהם גדלים התמרים, נשלח לנשיא והבוקר (יום ג') קיבלנו מכתב נוסף מיו"ר ועדת בכספים ח"כ אלכס קושניר המצטרף אף הוא לקריאה הנ"ל. כולנו תקווה שכל הפעילות הזו, תביא בסופו של דבר לחיזוק הענף ולצמיחה נוספת שלו ועל ידי כך, לתרומה משמעותית לכלכלת חברי הקיבוצים והמושבים באזורים שבהם אין כמעט חלופות לגידול התמרים.

סיפור בקליק | 'הבית לצילום בישראל', גיא רז

אנו ממשיכים במיזם העלאת תמונות ומידע על צלמים מתוך קיבוצי תנועת הקיבוץ הדתי, והשבוע בחרנו בצלם **מנחם לוטן** (1922-2013) מקיבוץ שלוחות. מנחם נולד באוסטריה, החל לצלם בגיל 14, ושנתיים לאחר מכן הואשם על ידי הנאצים כצלם-מרגל ונשלח למחנה בוכנוולד. הוא עלה לישראל בשנת 1939 במסגרת עליית הנוער, היה נוטר במשטרה הבריטית ולוחם בארגון ההגנה. מנחם שהיה ממייסדי קבוצת שלוחות שעלתה לקרקע בשנת 1948, תיעד במצלמתו את תולדות הקמת המדינה והקיבוץ. לצד עבודה בענפי הקיבוץ היה "צלם החצר" והותיר אחריו אלפי תשלילים וצילומים המספרים את סיפורו של הקיבוץ, לוטן ייזכר כאיש של תורה ועבודה, מבוני הארץ, מגיניה וצלמיה.

בתמונות - חנוכת גן השלושה (סחנה) בהשתתפות הנשיא יצחק בן-צבי, יום העצמאות תשי"ט, מאי 1959.

תושבים, חוקרים, עובדי ומנהלי ארכיונים, ילדיהם של צלמות וצלמים – אנו מזמינים אתכם לכתוב יחד איתנו את הפרק המצולם הזה בתולדות הצילום הישראלי. יש לכם מידע על צלם נוסף שפעל באחד מיישובי התנועה בין השנים – 1937-2000? פנו אלינו דרך הצלמת אתי חן ברייר מקיבוץ ניר דוד שמרכזת הפרוייקט - etikabr1967@gmail.com ; 050-7576339 (בהודעות ווצאפ בלבד).

עוד על המיזם [כאן](#) .

שבת שלום, שרה עברון וחברי המזכירות הפעילה